

naselitve se pripuščajo sploh le tedaj, ako predsednik naselbinske komisije izda potrdilo, da naselitev ni v nasprotju s smotrom naselbinskega zakona od l. 1886.

Končno razpravlja knjiga o razlastitvenem zakonu iz l. 1908, ki daje vladi v naselitvene namene poleg že prej danih skupaj 350 milijonov še nadaljnih 400 milijonov mark na razpolago in pri tem v isto svrho ustanavlja pravico razlastitve zasebne posesti za državo potom kraljevske naredbe, češ, da se zajezi poljsko gibanje, treba spričo dosedanjih neugodnih skušenj — izvanrednih sredstev, pa naj se tudi v tem seže — v privatno pravo. Pisatelj kritikuje uspehe oficijalne poljske politike vprav uničevalno: Poljska posest se je sicer zmanjšala, ali Poljaki so dobili za to mnogo denarja; narodna zavest se je baš vsled tega ojačila, vsled tega je zavladal poleg narodnega še grozen gospodarski boj, javna morala pa se je otrovala s špijonstvom in denuncijanstvom. Spričo te bilance polske politike kar zgine malenkostni prirastek 100.000 Nemcev na poljskem ozemlju. Haktismus je zanesel boj zoper katoliški in poljski živelj na celi črti, toda svoj lok je prenapel: oficijalna poljska politika stoji pred razsulom! Niso se doslej upali izvesti drakonskega razlastitvenega zakona! Ura preokreta se torej skoraj že bliže. Nemški katoliki morajo roko v roki iti s poljskimi, pa bode konec današnje poljske politike, če tudi proti volji današnjih državnih vodnikov. »An dem Zentrumsgedanken muss die Ostmark genesen!«

Prvi namen Erzbergerjev je torej delati propagando za ideje centra, pa od njega nagromadeni material nam pri vsem tem podaje objektivno sliko pač najhujšega boja, ki se bije dandanašnjih dni. Delo je za pravilno umevanje tega boja brez dvoma velike vrednosti.

Dr. M. D.

Razne vesti.

V Ljubljani, dne 15. junija 1909.

— (Odvetniška zbornica kranjska) je imela dne 12. t. m. popoldne svoj redni občni zbor za leto 1908/9. Zbornični predsednik gospod dr. Majaron je otvoril zborovanje in se s toplimi besedami spominjal v pretekli upravni dobi umrlega zborničnega člana drja. Kapusa, čigar spomin so zborovalci počastili, dvignivši se s sedežev. Za zapisnikarja zborovanja je bil nato soglasno izvoljen g. dr. Kokalj, za overovatelja pa gospoda drja. Novak in Pegan. — Iz poročila odborovega o poslovanju zbornice v dobi od 1. junija 1908 do 31. maja 1909 je bilo posneti med drugim naslednje: Predsedstvu, odnosno odboru, ki je imel deset sej, je bilo rešiti 416 števil. Odvetnikov je bilo nanovo vpisanih trije, odpadla pa sta dva; tako je bilo koncem majnika 1909 vpisanih 38 odvetnikov in sicer 27 s sedežem v Ljubljani, 11 pa izven Ljubljane. Odvetniških kandidatov je med letom priraslo 12, odpadlo pa 7, torej je sedaj vpisanih 28 in sicer jih je v

praksi pri ljubljanskih odvetnikih 21, izven Ljubljane pa 7. Brezplačnih zagovorov je bilo pri ljubljanskem kaz. sodišču 109 in sicer v 32 porotnih in 77 navadnih slučajih, v primeri s prejšnjim letom 32 zagovorov več (brez novomeških slučajev). V civilnih pravnih pa je bilo 36 revnih zastopstev. Disciplinarnemu svetu se je bilo baviti v dveh slučajih. Odbor pa je preiskoval 16 pritožb, a v nobenem slučaju ni imel povoda, odstopiti zadeve disciplinarnemu svetu. Vladarsko šestdesetletnico Nj. Veličanstva je zbornica praznovala s tem, da je naklonila jubilejski akciji »za otroka« znesek 200 K in izrazila svojo udanost dne 2. decembra 1908 po posebni deputaciji. Zaradi postopanja oblastev vsled septembrskih dogodkov ljubljanskih je odbor podal poročilo in pritožbo na justično ministrstvo po zmislu §-a 23 *lit. c*) odvetniškega reda. Dr. Ignac Reschenova dekliška ustanova 91 K, glede katere ima zbornica prezentacijsko pravico, se je Josipini L. podaljšala do konca prih. leta. Zbornico je na shodu v Solnem gradu, ki ga je marca meseca priredila zveza avstrijskih industrijalcev zaradi reforme sodnega prava, zastopal odbornik dr. Krisper. Nadalje je odbor poročal o mnogih dopisih, katere je prejel od justičnega ministrstva, odnosno od odvetniških zbornic in ki se tičejo raznih stanovskih vprašanj. — To poročilo odborovo je zbor vzel soglasno odobruje na znanje. Tako tudi poročilo o zborničnem računu, ki je izkazal 928.42 K prejemkov in 573.54 K izdatkov, torej 354.88 K preostanka. Glede podporne zaloge, iz katere se je izplačalo 50 K, se je sklenilo soglasno, da jo je iz blagajničnega preostanka zvišati na 500 K. Zbornični prispevek za l. 1909 se je določil na 20 K. Dopolnilne volitve so se izvršile skupaj soglasno in sicer so bili izvoljeni: v odbor gg. dr. Tavčar in dr. Tekavčič za člana, g. dr. B. Vodušek za namestnika; v disciplinarni svet gg. dr. Štempihar in dr. Triller za člana, gg. dr. Schegula in dr. Kokalj za namestnika. — Končno je zbor razpravljal o prošnji odvetniških kandidatov, odnosno pisarniških uradnikov, naj bi zbornica priporočala uvedbo uradnih ur od 8. dopoldne do 2. popoldne pri sodiščih in iste ure uvedla v odvetniških pisarnah vsaj za poletni čas. Čuli so se o tem različni nazori in nasveti. Do sklepanja ni prišlo, ker so morali nekateri člani zaradi uradnih opravil zapustiti zborovanje. Odbor hoče sedaj o tem vprašanju najpreje poizvedeti mnenje zborničnih članov potom okrožnice.

— (Jezikovna naredba za kraljevinu Dalmacijo.) Naredba ministara unutrašnjih posala, — za bogoštovlje i nastavu, — pravde, — financija, — trgovine, — za javne radnje i ministra poljodelstva od 26. travnja 1909. (p. l. br. 13.), o upotrebljavanju jezika kod c. kr. civilnih državnih oblasti i ureda u Dalmaciji:

Izvanjska služba.

§ 1. Ministarska naredba od 20. travnja 1872, p. l. br. 17. o upotrebljavanju zemaljskih jezika u izvanjskoj službi političko-upravnih oblasti, sudova i državnih odvjetništva u Dalmaciji, kao i ministarska naredba od 21. studenoga 1887, p. l. br. 37 o obćenju političko-upravnih oblasti, sudova i državnih odvjetništva u Dalmaciji s autonomnim organima u zemlji, imaju se primjenjivati kod svih c. kr. državnih civilnih oblasti i ureda u Dalma-

ciji, podređenih ministarstvu unutrašnjih posala, ministarstvu za bogoštovlje i nastavu, ministarstvu pravde, ministarstvu financija, ministarstvu trgovine, ministarstvu za javne radnje ili ministarstvu poljodjelstva.

Javne knjige.

§ 2. Upisivanja u javne knjige t. j. u zemljišnike, u trgovačke i zadugarske registre itd. obavljati će se u jeziku, u kojem vlast izdaje zanimanoj stranci uredovno odluku.

Uredovno dopisivanje medju oblastima.

§ 3. C. kr. civilne državne oblasti i uredi u Dalmaciji, koji su u § 1. naznačeni, u službenom međusobnom dopisivanju i u dopisivanju sa svojim c. kr. civilnim organima u Dalmaciji, imaju upotrebljavati hrvatski ili srpski jezik, u koliko ne nastupi koji izuzetak po niže naznačenim odredbama.

Dopisivanje medju vlastima (uredima, organima) spomenutim u prvoj stavci, uslijed pismenih i usmenih podnesaka u talijanskom jeziku, može se obavljati i u ovom jeziku.

Unutarnja služba.

§ 4. C. kr. civilne državne oblasti i uredi u Dalmaciji, koji su naznačeni u § 1. pri svom uredovanju u unutarnjoj i manipulacijskoj službi (vodjenje registara, računске knjige, popisi, prenotacije itd.) upotrebljavaju, uz izuzetke navedene u niže naznačenim odredbama, hrvatski ili srpski jezik.

Važna mnijenja — osobito ona pravne ili tehničke naravi — koja su određena jedino za unutarnje uredovno upotrebljavanje — mogu se izuzetno podati pismeno ili usmeno takodjer u talijanskom jeziku, ako dotični činovnik nije zato dosta vješt hrvatskom ili srpskom jeziku.

U zbornim sudovima vijećanje slijedi u onom jeziku, u kojem se ima izdati odluka. Ipak svaki se član suda, davajući svoj glas, može poslužiti drugim zemaljskim jezikom.

Carinske i potrošarinske izjave.

§ 5. Jezik pismenih carinskih izjava i pismenih potrošarinskih izjava, odnosno na potrošarino »dazio consumo« ravna se prema postojećim zakonskim propisima.

Tehnička služba.

§ 6. Za tehničku službu pridržano je poglavici ureda, s obzirom na osobite prilike, izuzetno, prema potrebi, narediti da se projekti, trebovnici itd. sastave talijanski.

Poštanska i pomorska služba.

§ 7. Odredbe §§ 3. i 4. primjenjivati će se na unutarnje službeno poslovanje i na manipulaciju poštanske i telegrafske prometne službe, te ureda lučkih i pomorskog zdravlja, u koliko općenje s uredima izvan Dalmacije i zahtjevi stručne kontrole ne bi učinili apsolutno potrebitim nego izuzetno ograničenje.

Odredbe §§ 3, 4, 8 i 9. ne će se primjeniti na vojničke poštanske uredе.

Javne obznane.

§ 8. Javne obznane, koje budu pribijanjem objavljene sa strane oblasti i ureda u zemlji naznačenih u § 1, imaju se sastaviti u hrvatskom

ili srbskom jeziku, a u slučajevima niže naznačenim u hrvatskom ili srbskom i u talijanskom jeziku:

- a) obznane, objavljene na zgradi ili u zgradi onih oblast ili ureda, krug djelovanja kojih obuhvaća cijelu zemlju.
- b) obznane, objavljene u onim mjestima na moru, u kojima je sijelo kotarskog suda.
- c) obznane, izdane u kakvom poslu stranke, koji se po § 1. mora riješiti u talijanskom jeziku.

Uredovni pečati i uredovne table.

§ 9. Natpisi na uredovnim pečatima i uredovnim tablama (pločama) oblasti i ureda naznačenih u § 1. imaju biti u hrvatskom ili srpskom jeziku a u slučajevima niže naznačenim u hrvatskom ili srbskom i u talijanskom jeziku:

- a) natpisi na uredovnim pečatima i uredovnim tablama onih oblasti i ureda, krug djelovanja kojih obuhvaća cijelu zemlju,
- b) natpisi na uredovnim pečatima i uredovnim tablama oblasti i ureda, sijelo kojih se nalazi u jednom od mjesta naznačenih u § 8, slovo b.

Osim toga u mjestima, za koja postoji posebno historičko talijansko ime, poštanski žigovi imaju biti u oba zemaljska jezika. Popis tih mjesta biti će od c. kr. ministarstva trgovine objelodanjen na temelju komisijonalnog ustanovljenja.

Školske oblasti i nastavni zavodi.

§ 10. Školske oblasti u općenju s nastavnim zavodima i s njihovim namještenicama, apotrebljavati će onaj zemaljski jezik, koji je nastavni jezik odnosnog zavoda.

Upotrebljavanje jezika državnih nastavnih zavoda u uredovnom dopisivanju, u unutarnjoj službi, u javnim obznanama i na uredovnim pečatima i tablama (§§ 3, 4, 8. i 9.) ravna se po nastavnom jeziku odnosnog zavoda.

Prijelazne odredbe.

§ 11. Za oblasti i urede političke, sudske i poštanske uprave, i za nastavne oblasti i urede, odredbe §§ 1, 3. i 10. a osim toga, za nastavne oblasti odredbe §§ 4, 8 i 9. ove naredbe staju odmah na snagu.

U ostalom, ova naredba stati će na snagu za sve oblasti i urede naznačene u § 1. najkasnije 1. siječ. 1912.

Pretpostavljena oblast može, i prije ovoga roka, narediti upotrebljavanje hrvatskog ili srbskog jezika, u granicama ove naredbe, za jednu granu, netom u njoj budu obstojale za to mjerodavne pretpostavke.

»Slovenski Pravniki« izhaja 15. dne vsakega meseca in ga dobivajo člani društva »Pravnika« brezplačno; nečlanom pa stoji za vse leto 10 K, za pol leta 5 K.

Uredništvo in upravništvo je v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 26. oz. 22.